TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. spalio 7 d. *

Byloje C-312/02

dėl ieškinio dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį, pareikšto 2002 m. rugsėjo 4 d.,

Švedijos Karalystė, atstovaujama K. Renman, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą K. Simonsson, nurodžiusio adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: švedų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai C. Gulmann, J. N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), R. Schintgen ir F. Macken,

generalinis advokatas F. G. Jacobs,
sekretorius M. R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs šalių pateiktas pastabas,

išklausęs 2004 m. birželio 17 d. posėdyje pateiktą generalinio advokato išvadą,

priima šį

Sprendimą

1 Švedijos Karalystė savo ieškiniu prašo panaikinti 2002 m. birželio 26 . Komisijos sprendimą Nr. 2002/524/EB dėl Bendrijos atsisakymo finansuoti iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) Garantijų skyriaus lėšų kai kurias valstybių narių patirtas išlaidas (OL L 170, p. 77, toliau – ginčijamas sprendimas) toje dalyje, kurioje šios valstybės narės atžvilgiu jis neįtraukė į Bendrijos finansavimą 18 555 850 SEK dydžio išlaidų.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

2 1970 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 729/70 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL L 94, p. 13), iš dalies pakeisto 1995 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1287/95 (OL L 125, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 729/70) 5 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta:

„(Komisija) nusprendžia dėl išlaidų, kurios neturi būti įtrauktos į 2 ir 3 straipsniuose nustatytą Bendrijos finansavimą, jeigu išlaidos buvo darytos, nesilaikant Bendrijos taisyklių.

Tol, kol Bendrija nepriėmė sprendimo nefinansuoti išlaidų, Komisijos atliktų patikrinimų rezultatai ir konkrečių valstybių narių atsakymai pateikiami raštu, po to abi pusės stengiasi susitarti dėl taikytinų veiksmų.

Nepavykus susitarti, konkreti valstybė narė gali paprašyti inicijuoti procedūrą, pagal kurią ji tarpininkautų konkrečioms pozicijoms per keturių mėnesių laikotarpį, ir tarpininkavimo rezultatai būtų išdėstyti ataskaitoje, nusiųstoje Komisijai bei pastarosios išnagrinėtoje prieš priimant sprendimą nesuteikti finansavimo.

<...>“

3 1995 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1663/95, nustatantis išsamias taisykles dėl Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 729/70 apibrėžtos EŽŪOGF garantijų skyriaus sąskaitų apmokėjimo tvarkos taikymo (OL L 158, p. 6), iš dalies pakeistas 1999 m. spalio 22 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2245/1999 (OL L 273, p. 5) (toliau – Reglamentas Nr. 1663/95) 8 straipsnio 1 dalyje nustato:

„Jeigu po tyrimo dėl išlaidų Komisija mano, kad buvo pažeistos Bendrijos taisyklės, ji informuoja atitinkamą valstybę narę apie atliktų patikrų rezultatus ir nurodo pažeidimų šalinimo priemones, taikytinas siekiant užtikrinti minėtų taisyklių laikymąsi ateityje. <...>“

4 1992 m. birželio 30 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1765/92, nustatančio paramos sistemą tam tikrų lauko kultūrų augintojams (OL L 181, p. 12), 15 straipsnio 3 dalyje nurodoma:

„Šiame reglamente nurodytos išmokos turi būti gavėjams mokamos visos.“

5 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 805/68 dėl bendros galvijienos rinkos organizavimo (OL L 148, p. 24) 30a straipsnis, įterptas 1992 m. birželio 30 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2066/92 1 straipsnio 5 dalimi (toliau – Reglamentas Nr. 805/68), nustato:

„Kiekiai, apmokami remiantis šiuo reglamentu, pilnai išmokami gavėjams.“

Nacionalinė teisė

6 *Förordningen (1997:183) om kartavgift I ärenden om jordbruksstöd* (1997 m. balandžio 17 d. nutarimas dėl mokesčio už žemėlapius, susijusius su parama žemės ūkiui, įvedimo, įpareigojo kiekvieną Bendrijos paramos konkrečiam žemės plotui pareiškėją sumokėti mokestį, kad gautų minėto žemės ploto žemėlapį. Šį žemėlapį reikėjo pridėti prie paraiškos.

7 Kadangi ši norma 2000 m. liepos 1d. buvo panaikinta, ji buvo taikoma tik 1998 ir 1999 metais.

Faktinės aplinkybės

8 2000 m. spalio 24 d. Švedijos Karalystė gavo Komisijos rašytinį pranešimą pagal Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį, kuriuo jai buvo pranešta, kad mokesčiai už žemėlapius dėl paramos lauko kultūroms nėra leistini ir kad prašomų išlaidų dalis visiškai nebus įtraukta į Bendrijos finansavimą.

9 Po Reglamento Nr. 729/70 5 straipsnio 2 dalies c punkte numatyto taikinamojo proceso Komisija 2002 m. birželio 26 d. priėmė ginčijamą sprendimą. Šiuo sprendimu ji neįtraukė Švedijos Karalystės prašomų 18 555 850 SEK dydžio išlaidų

į Bendrijos finansavimą dėl šios valstybės narės padarytų Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalies ir Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnio pažeidimų.

Ieškinys

10 Švedijos Karalystė Teisingumo Teismo prašo:

— visų pirma, panaikinti tą ginčijamo sprendimo dalį, kurioje Švedijos padarytos 18 555 850 SEK dydžio išlaidos nebuvo įtrauktos į Bendrijos finansavimą,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, papildomai sumažinti neįtrauktą į Bendrijos finansavimą sumą iki 11 817 748 SEK,

— nepatenkinus pirmų dviejų reikalavimų, sumažinti neįtrauktą į Bendrijos finansavimą sumą iki 12 436 091 SEK,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

11 Komisija prašo atmesti ieškinį ir priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl pagrindinio prašymo

12 Švedijos vyriausybė grindžia savo pagrindinį prašymą dviem pagrindais, susijusiais su, pirma, Reglamento Nr. 729/70 5 straipsnio 2 dalies c punkto ir Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir, antra, netinkamu Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalies bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnio taikymu.

Dėl pirmojo pagrindo

13 Dėl pirmojo pagrindo Švedijos vyriausybė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas pažeidžia Reglamento Nr. 729/70 5 straipsnio 2 dalies c punktą ir Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį, nes Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalyje numatytame rašytiniame pranešime, kurį Švedijos valdžios institucijos gavo 2000 m. spalio 24 d., nebuvo išlaidų, kurios neįtrauktinos į Bendrijos finansavimą, įvertinimo.

14 Vis dėlto pakanka konstatuoti, kad, kaip pripažino ir pati Švedijos vyriausybė atsakydama į Komisijos pareikštą prieštaravimą, Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalis, pakeista Reglamentu Nr. 2245/1999, kuri įsigaliojo 1999 m. spalio 30 d. ir todėl buvo taikoma bylai reikšmingu laikotarpiu, jau nebereikalauja, jog Komisija savo pranešime valstybei narei įvertintų neįtrauktinas išlaidas.

15 Todėl pirmasis pagrindas atmetamas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo

16 Dėl antrojo pagrindo Švedijos vyriausybė tvirtina, kad mokesčių už žemėlapių išdavimą rinkimas nepažeidžia Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalies bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnio, nes šie mokesčiai negali būti laikomi administraciniais mokesčiais už paraiškų nagrinėjimą.

17 Pagal Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalį bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnį atitinkamos išmokos gavėjams turi būti išmokamos „visos" arba „pilnai".

18 Taigi minėti reglamentai neleidžia atskaitymų iš žemdirbiams išmokėtinų sumų.

19 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalis bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnis draudžia nacionalinėms valdžios institucijoms sumažinti išmokas ar imti administracinius mokesčius už paraiškų nagrinėjimą, dėl kurių sumažėja paramos suma (1998 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kellinghusen ir Ketelsen*, C-36/97 ir C-37/97, Rink. p. I-6337, 21 punktas).

20 Švedijos vyriausybė vis dėlto teigia, kad mokesčiais už žemėlapių išdavimą nebuvo siekiama padengti minėtų institucijų administracinių išlaidų. Priešingai negu buvo pastebėta minėtose *Kellinghusen ir Ketelsen* bylose, paraiškų nagrinėjimas ir

pagalbos suteikimas nepriklausė nuo šių mokesčių sumokėjimo, nes jų buvo reikalaujama atskirai.

21 Šis argumentas negali būti priimtas.

22 Kaip teisingai pastebėjo generalinis advokatas savo išvados 17 punkte, jei atskaitymų draudimas neturėtų būti aiškinamas grynai formaliai kaip taikomas tik išmokant išmokas realiai atliktiems atskaitymams. Todėl bet kokių atskaitymų draudimas turi apimti visus mokesčius, tiesiogiai ir neatskiriamai susijusius su išmokėtomis sumomis.

23 Taigi Švedijos vyriausybė 1998 m. vasario 2 d. rašte Komisijai pripažino, kad apsvarstė keletą žemėlapių išdavimo finansavimo galimybių ir nusprendė už juos rinkti mokestį.

24 Be to, reikia priminti, kad pagal nacionalinius teisės aktus paraiška negalėjo būti pateikta be nacionalinių institucijų išduoto žemėlapio.

25 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, konstatuotina, pirma, kad žemdirbių pateikiamos paraiškos ir mokesčio už žemėlapių išdavimą rinkimas buvo tiesiogiai susiję, ir, antra, tai iš tiesų lėmė gavėjų realiai gaunamų paramos sumų sumažėjimą.

26 Be to, Švedijos vyriausybė pastebi, kad Komisija nepadarė finansinių pataisų 1998 ūkiniams metams, ir ji manė, jog žemdirbiai žemėlapius galėjo taip pat naudoti ir kitais nei prašomos paramos tikslais. Ji tvirtina, kad ši aplinkybė turėjo pateisinti tai, kad vertindama 1999 ūkinių metų finansines pataisas Komisija atsižvelgtų į naujų pareiškėjų prisidėjimą ir į faktą, kad žemėlapiai turėjo būti atnaujinami kasmet.

27 Komisija atsikerta, kad ir 1998 m., ir 1999 m. už žemėlapius gauti mokesčiai buvo Bendrijos teisės neatitinkantys administraciniai mokesčiai. Vis dėlto ji pripažino, kad 1998 m. surinkti mokesčiai paraleliai galėjo taip pat būti laikomi nors ir santykinai nedidelio masto atlyginimu už žemdirbiams teikiamą paslaugą išduodant žemėlapį, kuris galėtų būti naudingas jų ūkiams valdyti. Ta pati argumentacija netaikoma 1999 m. už žemėlapius surinktų mokesčių atžvilgiu.

28 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jei Komisija nepadarė būtinų pataisų kitiems biudžetiniams metams, bet toleravo pažeidimus teisingumo sumetimais, susijusi valstybė narė neįgyja teisės, remiantis teisinio tikrumo ar teisėtų lūkesčių principais, reikalauti vienodo požiūrio kitų biudžetinių metų pažeidimų atžvilgiu (žr. 1993 m. spalio 6 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-55/91, Rink. p. I-4813, 67 punktą ir 2001 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Graikija prieš Komisiją*, C-373/99, Rink. p. I-9619, 56 punktą).

29 Atsižvelgiant į tai, kas buvo pasakyta, antrasis pagrindas atmetamas.

Dėl papildomų prašymų

30 Švedijos vyriausybė grindžia savo pirmą papildomą prašymą dviem pagrindais, susijusiais su Reglamento Nr. 729/70 5 straipsnio 2 dalies c punkto ir Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalies pažeidimu bei netinkamu Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalies bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnio taikymu.

Dėl pirmojo pagrindo

31 Dėl pirmojo pagrindo Švedijos vyriausybė mano, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas pažeidžiant Reglamento Nr. 729/70 5 straipsnio 2 dalies c punktą ir Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį, nes rašytinis pranešimas pagal Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį susijęs tik su paramos lauko kultūroms finansavimu.

32 Iš tikrųjų, šios vyriausybės nuomone, tame pranešime nebuvo remtasi pašarų plotų žemėlapiais. Pagal Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį šiame dokumente, kurį Švedijos valdžios institucijos gavo 2000 m. spalio 24 d., Komisija turėjo aiškiai įvardyti su savo veiksmais susijusias priemones.

33 Kaip pastebėjo generalinis advokatas savo išvados 21 punkte, pirma, Švedijos vyriausybė tik 2001 m. gegužės 18 d. raštu pateikė Komisijai jos prašymu išsamią informaciją apie išmokėtą paramą pašarų plotams. Po šio rašto Komisija 2001 m. rugpjūčio 1 d. išsiuntė Švedijos vyriausybei antrą formalų pranešimą pagal

Reglamento Nr. 1663/95 8 straipsnio 1 dalį. Antra, ši vyriausybė negali iš fakto, kad Komisija 2000 m. spalio 24 d. pranešime neminėjo pašarų plotų žemėlapių, padaryti išvados, jog ji negalėjo nustatyti, kokių pažeidimo šalinimo priemonių privaloma imtis, nes Švedija 2000 m. liepos 1 d. panaikino mokesčius ir už lauko kultūrų, ir už pašarų plotų žemėlapius.

34 Dėl to pirmasis prašymo pagrindas atmetamas.

Dėl antrojo pagrindo

35 Dėl savo antrojo pagrindo Švedijos vyriausybė tvirtina, kad sprendimo, kuriuo Komisija neįtraukė į finansavimą sumos, atitinkančios mokesčius, sumokėtus už plotų, kuriems taip pat buvo prašoma aplinkosaugos ar regioninės paramos, žemėlapių išdavimą negalima pateisinti Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalimi bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsniu.

36 Švedijos vyriausybės nuomone, Komisija pripažino žemdirbių, prašiusių abiejų rūšių paramos, sumokėtus mokesčius už žemėlapius, bet apskaičiuodama į Bendrijos finansavimą neįtraukiamą sumą, ji neatsižvelgė į plotus, kuriems buvo prašoma ne tik paramos lauko kultūroms ar priemokų už gyvulius, bet ir agrarinės aplinkosaugos arba regioninės paramos.

37 Reikia priminti, kad, kaip Teisingumo Teismas nustatė šio sprendimo 19 punkte, Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalis bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnis draudžia nacionalinėms valdžios institucijoms sumažinti išmokas ar imti administracinius mokesčius už paraiškų nagrinėjimą, dėl kurių sumažėja paramos suma.

38 Aplinkybė, kad keletas žemdirbių tiems patiems plotams tuo pačiu metu prašė paramos pagal Reglamentą Nr. 1765/92 arba Reglamentą Nr. 805/68 ir agrarinės aplinkosaugos ar regioninės paramos, neturi įtakos valstybėms narėms nustatytam draudimui atskaityti mokesčius iš gavėjų gautų lauko kultūrų paramos išmokų.

39 Galiausiai iš Reglamento Nr. 1765/92 2 konstatuojamosios dalies aiškiai išplaukia, kad kompensacinėmis išmokomis siekiama kompensuoti dėl institucinių kainų sumažėjimo atsirandančius pajamų nuostolius, atsižvelgiant į naują paramos sistemą tam tikrų lauko kultūrų augintojams. Be to, minėtomis premijomis pagal Reglamento Nr. 2066/92 3 konstatuojamąją dalį, kuri į Reglamentą Nr. 805/68 įtraukė 30a straipsnį, siekiama suteikti pakankamas kompensacijas atitinkamiems gamintojams už jiems atsirandančias pasekmes dėl intervencinės kainos galvijienos sektoriuje sumažinimo.

40 Akivaizdu, kad šiuos tikslus galima pasiekti tik tada, kai kompensacinės išmokos kainų sumažėjimo paveiktiems žemdirbiams bus išmokamos pilnai (žr. Sprendimo *Kellinghusen ir Ketelsen* 19 punktą).

41 Dėl Švedijos vyriausybės išaiškinimo Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalis ir Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnis prarastų savo praktinį veiksmingumą, suteikiant valstybėms narėms galimybę netekti joms iš šių straipsnių kylančių pareigų, ir todėl būtų priemonė, sukelianti grėsmę minėtų tikslų įgyvendinimui.

42 Todėl pagrindas dėl netinkamo Reglamento Nr. 1765/92 15 straipsnio 3 dalies bei Reglamento Nr. 805/68 30a straipsnio taikymo atmetamas.

43 Švedijos vyriausybė tvirtina, kad nepatenkinus pirmų dviejų reikalavimų, jei Teismas nuspręstų, jog pašarų plotai turi būti įtraukti apskaičiuojant į Bendrijos finansavimą neįtraukiamas sumas, iš šių sumų turėtų būti išskaičiuojami mokesčiai už žemėlapius plotams, kuriems buvo prašyta taip pat ir aplinkosaugos arba regioninė parama.

44 Pagrįsdama šį prašymą Švedijos vyriausybė pakartoja argumentus, nurodytus dėl pirmo papildomo prašymo antrojo pagrindo. Dėl šio sprendimo 39–41 punktuose nurodytų priežasčių šie argumentai yra nepriimtini.

45 Kadangi nė vienas iš Švedijos Karalystės nurodytų pagrindų nepatenkinamas, visas ieškinys atmetamas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Pagal Teisingumo Teismo darbo reglamento 69 straipsnio 2 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Švedijos Karalystės, ir pastaroji pralaimėjo, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. Ieškinys atmetamas.

2. Švedijos Karalystė turi padengti bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.